

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Magni Servi Dei P. Julii Mancinelli Societatis Jesu

Cellesi, Jacopo

Oeniponti, 1677

VII. Missiones in terras Catholicas, & fructus earum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42734

fultibus, perdurare tot in difficultatibus, nisi Deus illum, pro cuius gloria ipse se generosè impendebat, modis ac vijs mundo occultis cum prodigio conservasset. Nisi valde fallor, ejusmodi divinitus immissa virium instauratio mihi videtur fuisse illa, quam Deus ei in termino hujus peregrinationis concessit in templo S. Michaëlis Archangeli, in quod ingressus, ut ipsemet scribit, statim se sensit sacro quodam horrore sancti illius loci perfundi, & sensus exteriores juxtà & interiores sic obumbrari, & obnubi, ut nihil admodum distinctè cognosceret. Hoc ipsum illi evénit altero die, cùm sacrum faceret in ara, cui impressa erant vestigia Archangeli quondam illic aspectabilis, eum quidem in modum, ut planè sui impos nesciret, ubi loci esset, aut quid rerum ageret, ac parùm abesset, quin interrumpi sacrificium deberet, quod ille nihilominus postliminiò in se reversus feliciter absolvit. In his arcanis congressibus communicavit se Deus servo suo inexplicabili modo, confirmavit corpusculi vires ad agenda & patianda grandia, simul docuit viam ac rationem convertendi animas ad Dominum JESVM Servatorem ipsarum, cuius spiritu animus & manus Julii plenus per quemcunque transibat locum, distribuebat sacra metalla, in quibus ejus sanctissimum cælatum erat nomen, ac per illa operabatur res magnas ad gloriam Dei.

Deus mirabiliter eum conservat.

S. Michaël eum corroborat.

Extasis in Monte Gargano.

C A P U T VII.

Missiones in Catholicorum terras.

Earum fructus.

Fama de Patris Julii excellenti virtute, & insigni dono convertendi maximos & obstinatissimos quosque peccatores ità passim increbrescebat, ut præter quam cùm ipse ultrò superiores adijt petens aliquò excurrere, id

Vndeque experitur Julius.

H 2

quod

Omnes
commodi-
tales itine-
rum repu-
diabat,

Occupati-
ones diur-
na.

Festis die-
bus concio
paratior.

Modus co-
gendi nu-
merosi Au-
ditoris.

quod fiebat, quoties aliter non occupabatur, communitates eum, Episcopi, Civitates, populi, terræ integræ sibi depoposcerint, imò nominatim ipsi summi pontifices pro eo impetrando institerint. Servabat autem eum in hujusmodi missionibus modum, qui posset esse vera amussis & regula mittendorum omnium. Non equidem semper pedibus eas obibat, id quod fieri non poterat, fuit tamen qualibet equitandi sorte, quomodo cunque ea foret constituta, contentus, sine sella, ephippio, stapede, quem temerè ex loris conficiebat. Pulvinaria, umbrellas, muscaria, & id genus similia instrumenta solarum commoditatum ergò excogitata penitus repudiabat. Vfus est iumentis ut plurimum vilibus, agasonum, clitellariorum. Viatica vel non acceptabat omninò, vel ità parcè, ut minimè ulli alteri sufficerent, quæ tamen ipsa sæpius cum obvijs Codris faciebat communia. Victum ei vel alterna populi caritas apparabat, vel ex collecta stipe coquebatur in hospitali domo. Sub auroram operabatur sacris, quibus finitis dicebat ad illos, qui manuali labore tolerare vitam cogebantur. A prandio tradebat doctrinam Christianam parvulis, sub vesperum dissertationes habebat ad populum de modo confitendi peccata, de dubiis ad conscientiæ nodos spectantibus, reliquum diei dabat excipiendis confessionibus. Festis diebus perorabat ad populum, quàm poterat, paratissimè, explicando nunc Indulgentiarum Thesaurum, quas secum in bulla Pontificia circumferebat, nunc illarum valorem, & pretium in animis hominum, quantum satis est, exaggerando, simul cohortando universos, ne tanta de cælo lucra neglecta vellent. Instituebat processiones parvulorum, quos eorum matres habitu & cultu ornabant Angelorum; eos per plateas deducebat celebriores, cantans cum iisdem hymnos & laudes Litaniarum. Nonnunquam cum iisdem subsistebat

in

in foro, ut fidei nostræ capita recitarent ex memoriâ; intermiscibat ipse explicationem mysteriorum magis difficultium, & scitu necessariorum, Instructiores donabat imaginibus, coronis, reliquiarijs. Subinde etiam in templis exhibebat sacrum quoddam drama, cujus illicio attrahe-
retur populus, ut bono numero collecti cum essent spectatores, haberet deinde occasionem verba faciendi ad plures de agenda pœnitentiâ, ubique locorum introduxit morem, ut Ludi magistri ac præfides scholarum quotidie adducerent suos discipulos ad audiendam liturgiam, & quovis mense ad obeundam Confessionem, obtinuitque ab Episcopo, & ejus substitutis, ut certum ad id tempus, certus confessarius stabili lege denominaretur. Vbi carceres erant, & nosocomia pro sceleratis & ægrotis, succurrebat iisdem ferè modis, verùm tenerioris cum caritatis affectu.

Ordinabat
Scholas.

Carceres,
nosocomia, carno-
bia.

Idem acitabat cum Virginibus Deo consecratis, quarum complures reduxit ad clausuræ rigorem, & ad vitam in commune agendam, quam antea non erant professæ. Quod abundabat temporis propriæ alioqui quieti destinati, id omne referebat ad conciliandos inter se inimicos, tollendas similtates, componendas lites, eliminandos omne genus abusus; Atque hæc omnia in tanto numero, & frequentia, cum ea sinceritate & germanitate animorum, qualem, nisi ejus literas haberemus, esse posse vix crederemus. In unis illarum ex sancto Angelo Firmis ad P. Bernardinum Rosignolium Provinciale Romanum datis 13. April. Anno MDIC. sic loquitur; *Sustulimus quàm plurimas lites, conciliavimus animos, reduximus pacem, concordiam stabilivimus, ita quidem, ut, cum viderem eos se invicem complecti in osculo pacis, inter lacrimas ex germano corde profusas, qui inveteratis antea odijs dissidebant, non potue-*

Virgi-
num.

Literæ P.
Julij.

vim non & ipse collacrimans agnoscere vim, & dulcedinem divini numinis. Hæc ille.

Eius arbitrio libenter se permisere.

Pestilentiae genus tollit.

Quotidie saltem & aquam benedicit.

Matrem cum fetu conservat.

Pater Julius pro suffocatore mortuorum proclamatur.

Et jam erat ejusmodi de Sanctitate servi Dei præconcepta apud omnes opinio, ut libentissimè cuncti ejus arbitrio & potestati ultrò permitterent suas alioquin immortales, & sempiternas animorum dissensiones, quidquid ipsi visum esset, id ratum atque fixum apud omnes fore, in ejus judicio unicè neminem non sincero corde acquieturum. Vnde non mediocris sanè Dei gloria resultabat. Suppar, si non major, erat illa, quæ ex sanitatibus passim cunctis miraculo collatis, ex depulsione malorum Dæmonum provenire solebat. Ex circumvicinis undique locis adducebantur certatim infirmi, fascinis corrupti, ab acheronte possim infessi, ac vexati, qui quasi omnes liberabantur per aquam, quam à se benedictam vir Dei ipsis bibendam propinabat. In urbe quadam inter alias, cum certum pustularum genus venenatum plurimos civium funerasset, postquam ejus laticem superstites hausserunt, nemo amplius elatorum auxit numerum, evaserunt omnes. Nec potuit ille ulla ratione defugere laborem quot diebus plurimum salis & aquæ consueta Ecclesiæ obeundi prece. Hinc Domina quædam cum jam triduo cum morte ex dolore partûs luctaretur, jamque medici ad matrem conservandam extrahendi frustillatim infantis consilium agerent, spem concepit, si biberet servi Dei laticem, salvam fore. Nec eam sua fefellit spes, eâ etenim haustâ, statim feliciter enixa est infantem marem. Quod ubi ad aures nonnullarum mulierum pervenit, extemplò adeundum sibi patrem Julium censuere, rogatum ut filios suos jam multo tempore sepultos è tumulo ad vitam revocaret, omninò certæ, si ipsis assentiretur Pater, fore, ut quam primùm sibi assererentur vivi.

At verò longè aliud erat Julii de se judicium, quia
nulla

nulla aliâ re peræquè abhorrebat, quàm eiusmodi conflic-
 tibus temerè se commisisse, ac, cùm aliud non posset, sal-
 tem operam dabat, ut totam miraculi gloriam a se in eo-
 rum, qui gratiam accepissent, reiiceret fidem. Verùm a-
 lius erit locus opportunior de his agendi. Nunc de P. Iu-
 lij missionibus dicendum. In quarum fine plerumque poti-
 ssimi extitere fructus, Conuersiones plurimæ, communio-
 nes pænè sine numero, incredibilis in discessu populi do-
 lor. Nemo ferè valedicebat, nisi in genua provolutus pe-
 tiisset sibi a discedente benedici, ipse autem declinandis
 eiusmodi plausibus ferè clam omnibus moliebatur abiturum.
 Duodecies saltem in latrones incidit regionis familiares,
 & in famosissima eorum capita, qui illis temporibus per-
 cursabant Italiam; Nomina autem eorum ab eo descripta
 non est operæ pretium hic exprimere; sufficiat dixisse,
 nunquam ipsi quicquam molestiæ intulisse, semper illæ-
 sum abire permissum, plusquàm ipse sperare potuisset; di-
 cere solitum, non fuisse se dignum, qui ab ipsis spoliaretur,
 ligaretur, aut exciperetur fustibus, prout eam gratiam aliis
 concessisset Deus. Sacerdos, qui cum eo iter faciens plus
 dimidium diem securus inceserat, ubi tantisper ab eo de-
 clinavit, incidit in eos, quos fugerat, prædones, qui illum
 usque ad indusium denudaverunt. Si constanter Patri
 Iulio adhæssisset, nec pilus ipsi nec hilus in capite fuisset
 dimotus. Adeò magna erat illa innocentis animæ lux,
 quæ transfusa in corpus nescio quid reuerentiæ eius vultui
 præsentiaque communicabat, ut venerabilis etiam barba-
 ris illis & crudelibus viris, qui cum non noverant, appare-
 ret. Talis apparuit ad Citernam in via Neapolim inter &
 Romam, ubi illi patriâ extorres, qui recto impetu fereban-
 tur in tabellarium, & alios viatores spoliatorum & prædæ
 causâ, vltro nemine cogente retrò cesserunt sine cuius-
 quam damno, indubiè propter merita Patris Iulij, qui eam
 gratiam

Miraculo-
 rum glori-
 am, reiicit
 in aliorum
 fidem.

Duodecies
 incidit in
 latrones.

Nihil ipse
 molestiæ
 intulerunt.

Sacerdos
 ab eo dis-
 cedens sta-
 tim in eos
 impexit,

Etiam tabellio eius meritis evadit.

Bona pro malis commensurat.

Diversorium Diabolorum.

Sigma conuale.

Julius se ipsum cohortatur.

gratiam manè in sacrificio a Deo postulaverat, & idipsum tabellioni, qui iam totus frigore & metu tremens expalluerat, utpote iam quintum ab iisdem, rebus omnibus exutus, prædixerat futurum, ut omnes indemnes evaderent. Non fuerunt tanta mala, quæ potuissent illi perfidi inferre Patri Julio, & fociis, siue in corpore, siue in fortunis, dum sæpius ipsorum in latibulis euntem vel redeuntem diuersari, & commorari eum oportuit, quin duplo semper maiora studeret referre bona, nunc animosè, cum se dabat occasio, reprehendendo desperatos illos, nunc ad frugem cohortando fortiter, aliàs omnino illos feliciter conuertendo, nullo non modò hæc inter concussus metu, verum etiam acri sæpius in duris illis cordibus vel iudicij divini, vel supplicij sempiterni infixio aculeo. De pluribus eiusmodi exemplis duo duntaxat seligam, quæ possint excitare fervorem in ijs, qui ad missiones destinantur, simul ob oculos legentium specimen exhibere eius messis, quam P. Julius collegit in suis.

Locus est non multis millibus distans a nobilissima & antiquissima ciuitate Senarum. Huc Pater Julius venerat, cum iam duæ horæ post solis occasum fluxissent. Loco nomen erat Diversorium Diabolorum, conveniens herclè admodum & personis & actionibus, quæ illa nocte illic agebantur. Ingressus Julius reperit quatuor proscriptos exules mensæ assidentes unà cum totidem mulierculis prostituti pudoris, qui & infandis dictis & factis nomen Domini conscelerabant. Julius pessimè affectus nec pedibus insistere, nec proferre vocem præ lassitudine poterat; nihilominus rei indignitate comotus sibi ipsi loquens seque Deo vnicè commendans, nunc, ait, nunc tempus est defendendi honoris divini adversus hosce impudenter effrenes, qui tanta cum proterviâ, & incesto cachinno eius nomen inquinant. Exinde ad mensæ caput accedens, erectus

erectus in pedes, cum, quod superabat, collegisset virium, de gravitate peccati mortalis super eos intonuit, de severitate iustitiæ divinæ, quæ evitari nequeat sive in hac, sive in altera vita, de gehennæ incendiis nunquam extinguendis. Et quamvis in principio nullam ei aurem accommodabant, nihilominus, cum viderent eius in dicendo & comminando constantiam, & vim vehementiamque insoliti afflatûs adverterent, quâ ipsos percellerat, sic commovebantur animo, ut planè spiritu consternati, nihil ausi contra mutire, nec porro prosequi suam id loci protervi- am, pedem continuè ex diversorio relictis illic suis appendicibus extulerint. Vna rearum feminarum stemmate prognata nobiliori, quam pro factis, quæ agitabat, faciem velo, ne agnosceretur, obvolvit. Omnes subinde in genua ad pedes P. Julij provolutæ rogabant veniam sce- lerum, simul locum sibi procurari flagitantes, in quo securæ antea actam possent vitam melioribus moribus emendare. Non ferventiùs illæ petierunt, quam promptiùs ijs altero mox die Senis Pater Julius impetravit.

In antiquissima Civitate Orvietanâ catenis ligatus attingebatur famosissimus exul Perusinus. Hic in panis metâ limam sibi procuraverat, quâ se ferro expediuit; oc- ciso vno, & altero ex lictoribus lethaliter sauciato, clavi earceris mortuo ereptâ emisit reliquos omnes in custodia detentos, seque ipsum in libertatem vindicavit. Non multis post diebus cum Pater Julius a Diversorio, quod quindecim non amplius millibus abest ab vrbe Castelli, i- ter quopiam haberet, coactus fuit illic a procella imbris subitò effusâ divertere, etsi parùm quoque boni primo in- tuitu promitteret ipse caupo. Vix accubuerat mensæ, cum iuvenis procedit prævalidis viribus, sciscitans ex ve- redario, quî haberent illi duo lictores vulnerati? comperto, vnum obiisse, alterum non procul abesse a morte, Dispu- det,

Protervos
consternat.

Excunt
vnus post
alium.

Julius im-
perrat con-
versis rece-
ptum.

Exul Peru-
sinus.

Clavi ere-
ptâ capti-
vos emit-
tit.

Dictum si-
carlo dig-
num.

Dictum O-
peratio A-
postolica
dignum.

Hortatur
eum ad pœ-
nitentiam.

Quam Peru-
sino solo
agit.

Spondet
respicien-
tiam.

Specimen
animi e-
molliti ex
ferocia.

det, inquebat, non expediisse ambos; tum enim verò Pater Julius advertit hunc ipsum esse celebrem exulem Perusinum, & cum per breviusculam se precatiunculam commendasset Deo, conversus ad eum vultu leniter reprehendentis dixit; Næ tu, O. bone! parùm intelligis, quantum nefas sit hominem occidere, cum pœnitere te facti, & veniam rogare de commisso vno homicidio deceret, doles non perpetrasse & alterum? respondit iuvenis, id se fecisse servandæ vitæ causâ, & evitandæ infamiæ mortis, quæ ipsum Romæ maneret; nam Papam in se anxie inquirere. Tum Pater; licet equidem fugere mortem, at non per huiusmodi vias & modos, quorum te necesse sit pœnitere. Conticuit hic Perusinus: Remotâ mensâ ex professo hortatus est eum ad pœnitentiam scelerum. Abstineret tandem illum ludum ludere, alioquin futurum, ut ipsi aliquando Comes ire deberet ad furcam, sicut pluribus alijs frequenter Comes ivisset. Audivit omnia cum patientia, benevolo Patrem vultu contuens; id quod caupo & agrestium multitudo, quæ confluerat curiosorum videndi finem, satis capere non poterant, ac demirari. Seduxit ergo Perusinum a turba secum solum, ut liberiùs cum eo ageret, & induceret, ut aut Capuccinorum ingrederetur ordinem, aut militiæ nomen daret aduersus infideles. Hic demum ferox isthic homo herbam porrexit, recepitque aditurum se oppidum Sancti Sepulchri, ut illic se apud ipsum confessione expiaret, interim preces, quas Pater illum docuerat, manè & vespere recitandas nunquam intermittere iussus. Cum discessum pararet Pater, & hospiti solvere Symbolam vellet de prandiolo, Cave (inquebat Perusinus) quicquam accipias; alioquin ego tibi caput: Ego solvero, illum habeto asymbolum. Atque hinc Pater clam satisfacere cauponi debuit, qui & ipse multum hac tam rarâ conversione permotus secutus est per longum via
spatium

spatium Patris equum, tenendo ephippij pomum manu, & ita suorum quoque criminum catalogum Patri per exomologesin exponendo, quippe & ipse scelerum suorum reus exul maluit certò in gratiam redire cum Deo, quàm a suo principe frustra illam diutius in incertum expectare. Atque in hunc modum etiam animi perversissimi, ac genij cæteroqui indomabilis cessere tandem germanæ Patris Julij caritati, quos ut Deo lucraretur, incredibile dictu est, quos labores ipse in demandatis sibi missionibus susceperit, & exantlarit, Cælo sæpius admodum pluvio, & hibernante, incedendo pedibus, pernoctando in nosodochijs, per aperta camporum, silvarum obscura cum ipsis latronibus mucidi panis frustilla absumens.

Caupo
confitetur
equitanti
Patris.

Omnibus
omnia fa-
ctus.

Quodam die ut tempestivus eiusmodi promouendæ gloriæ divinæ adesset occasione, solus triginta quinque millia passuum pedibus ambulavit; metuens verò, ut id itineris conficeret, bonam eius partem decurrendo perfecit, inde tantisper deficiente spiritu cum respirasset, eo resumpto iterum reperijt cursum, & sic deinceps. In silva cum pastorculis humi sessitans in viridi toro de reliquijs duratæ Cereris rosit quidquam potiùs, quàm comedit, frigidam hausit, in extemporali furno somnum supra stramen cepit; & divina ei bonitas ita aderat, ut in ætate multum provectâ, & valetudine vsque adeò attritâ nihilominus exantlaret, quæ tolerare vix iuvenis posset. Causa est summum gaudium, quo eius recreabatur spiritus, attento, summam in Deum resultare gloriam ex tot peccatorum conversionibus, quorum complures ipsemet superstes videret in diversis religionum ordinibus Sanctam degere vitam, & sine nequaquam pænitendo defungi. Non est hoc loco silentio prætereundem, si magni extitere animorum fructus, quos Pater Julius ex tot peccatorum conversionibus collegit, multò sanè maximos extirisse in ijs nostris hominibus

Cursum
consumma-
vit.

Eius labo-
rum solat-
ia.

Socij eius
exemplo
animari.

Profecti ad
Indos.

Fiduciã
erga Deum
metiebatur
negotia.

Seditio.

Animosa
peritio.

minibus, quos ei superiores in obeundis missionibus socios & comites addidere, qui quidem plerumque adhuc erant in religione novitij, & tales Pater Julius ut plurimum optabat cereos in omne bonum flecti, & percupidos patienti. Hi sub eius disciplina & exemplo, utpote qui multis annis fuerat tyronum Magister, mirum in religiosa perfectione capiebant incrementum, & imbibebant illum animarum Zelum, & laborum ac molestiarum sitim, illud publici contemptus ac sui vincendi desiderium, ut ex ijs ferventissimi evaderent in vinea Domini operarij, & multi eorum obtinerent perfectionem ad Indos, apud quos magna pro gloria Dei & proximorum salute effecere.

Impono huic capiti coronidem relatione cuiusdam facti, ex quo, quantum apparet singulare Dei auxilium in obsequijs pro eius honore susceptis, tantum & multò magis elucet fiducia servi Dei, quam in ipso repositam habebat, solitus arduarum rerum aggressionem & successum non humanæ prudentiæ decempedã, quæ sæpe fallit, verum ex modo & vna confidentiæ, quam sibi pollicebatur de Deo, metiri. Agebat semel ætatem in Collegio Perusino nonnihil ab vrgentibus liber officijs, petijt, obtinuitque a Patre Rectore missionem per terras & Castella vicina. Berthonam cum accessisset, reperit illic magnum numerum hominum in fossis ad mœnia purgandis ab inutilium herbarum ac stirpium silua occupatum; causam sciscitatus comperit timeri ex ea parte assultum virorum potentium, qui ex illo loco se proripuissent, adversus quos pars altera intus agens compararet sese suo cum ductore, viri itidem omnes cordati, & probè armis instructi. Julium hæc omnia nihil morabantur, imò arripiens inde rei bene gerendæ occasionem, oppidum ingressus ad templum, solitum suum asilum properat. Hic factã de more præfervidã oratione, regressus videt omnia feruere turmis militaribus

militaribus, chartarum, & talorum lusu occupatis. Vocat Parochi collegam, docet, cupere se hic pro concione dicere, proinde daret signum ære campano. Mirari hic primùm; deinde abnuens dicere; Non convenire illâ horâ in vesp̄erum declinante dari signum ex turri, perstrepere omnia armis, hostes in propinquo, ad portas esse, expectari iam inimicæ factionis assultum; omnes interpretaturos hoc signum pro classico ad arma; quippe illo ipso ære campano etiam militem convocari solere; hoc nihil aliud fore, quàm tumultum & rixas intempestivè ciere. Sine, O. bone! sine, dicebat Pater Julius; totam in me culpam rejice; nullus dubita, tumultum omnem nullo negotio ego comprimam, nihil incommodi inde erit. Habuit hæc Julij vox tantum in animo Sacerdotis virium ac ponderis, Deo ita promovente, ut contra omnia humanæ prudentiæ dictamina, & regulam id temporis curarit signum dari. Tota mox communitas in armis est, concurritur ad Templum, fit murmur. Hic Pater Julius, imò potius Deus per ipsum, momento populum sedat; volentem inducit in Templum, perorat eâ vi ac robore spiritûs de morte, de Iudicio, ut vehementer perterrita omni audientium multitudine vnus fuerit, qui metu divinæ vindictæ, quasi iam iam cervici imminentis passus sit animi deliquium. Perrexerit Pater Julius etiam sequenti die docere populum ex cathedra, excipere pœnitentium confessiones, Sacram synaxin ritè præbere accedentibus. Nec Sanctimoniales loci fuere fructûs expertes; quibus à longissimo tempore nullus Sacerdos Sacramenta administraverat. Porro inimicorum invasio nulla successit, indubius Iulianæ caritatis effectus; cuius meritis Deus ex tam periculosis iniurijs tot bona ad animorum illorum periclitantium salutem elicuit.

Datur signum ex turri ære campano.

Motus concionantis,